

Allt du behöver veta om legitimation för undersköterskor

Trots att undersköterskans kompetens är en förutsättning för en fungerande välfärd finns inga tydliga kriterier för vad en undersköterska kan och gör.

Idag ser en undersköterskas utbildning, kompetens, inriktning och arbetsuppgifter helt olika ut från en arbetsplats till en annan.

Statiska centralbyrån beräknar att det kommer saknas 161 000 undersköterskor till år 2035. Yrkets status måste höjas för att klara utmaningen. Kommunal fattade 2016 beslut om att arbeta för att undersköterskorna ska få en yrkeslegitimation. En legitimation som skulle säkerställa undersköterskornas roll och kompetens samt gör det möjligt att definiera vårdbiträdes och specialistundersköterskans yrkesroller. Något som saknas idag.

Det behövs för att:

1. Förbättra patientsäkerheten och öka kvaliteten inom äldreomsorg, hälso- och sjukvård och funktionshinderomsorgen.
2. Höja statusen och öka attraktionen till yrket.
3. Förbättra villkoren för personalen genom att yrkesrollen och ansvarsområdet blir tydligare.

Vad har vi uppnått sedan 2016?

Det har hänt mycket sedan kongressen och Kommunal har kommit långt i diskussioner med både arbetsgivare och politiker.

- Regeringen har tillsatt en utredning om hur yrket undersköterska ska regleras. Utredningen ska presenteras i april 2019.
- Socialstyrelsen och Skolverket har i uppdrag att ta fram nationella kompetenskrav och kvalitetssäkra utbildningen för undersköterskor. Detta ska vara klart i slutet av 2018.
- Kommunal och SKL har kommit överens om att skapa ordning och reda i utbildningsinnehåll inom vuxenutbildningen för undersköterskor, vårdbiträden och specialistundersköterskor.

Vad innebär en legitimation för mig som är yrkesutbildad?

Med en legitimation blir det tydliga utbildningsvägar och kompetenskrav för att få titulera sig som undersköterska. För dig som har yrkesutbildning kommer införande av en legitimation innebära möjlighet till tydligare yrkesroll och möjlighet till yrkesutveckling.

Bland Kommunals medlemmar har cirka 85 procent av undersköterskorna yrkesutbildning och har därmed goda möjligheter att direkt kvalificera sig för en legitimation.

Idag har många undersköterskor kompetens att utföra arbetsuppgifter som utförs av andra yrkesgrupper. Det skulle förenkla samarbetet i vårdteamet när rollerna blir tydligare. En legitimation möjliggör ett tydligare ansvarsområde.

Vad innebär det för mig som saknar undersköterskeutbildning?

Kommunal anser att du ska erbjudas validering och eventuellt kompletteringsutbildning. Legitimationen kommer att ta flera år att införa och under den perioden kommer det att behövas övergångsregler.

Just nu finns det möjlighet att kombinera arbete och utbildning för dig som är visstidsanställd som t.ex. vårdbiträde genom det så kallade Kompetenslyftet. Prata med din arbetsgivare för att få reda på mer.

Vad innebär yrkesutvecklingstrappan?

När undersköterska blir ett legitimationsyrke finns behov av att även definiera rollerna för andra yrkesgrupper inom vård och omsorg. Det behövs en yrkesutvecklingstrappa som är hållbar på arbetsplatserna, hos arbetsgivarna, i utbildningssystemet och i arbetsmarknadsutbildningarna. I den ska vårdbiträdets, undersköterskans och specialistundersköterskans roll, ansvar och kompetens tydliggöras.

Undersköterskeutbildningen ska vara på 1500 poäng (1,5 år) och vårdbiträdesutbildningen på 800 poäng (9 månader). För specialistutbildningarna krävs 200 poäng (2 år) på yrkeshögskola.

Varför driver vi frågan om en nationell vidareutbildning?

Kommunal vill att alla specialistutbildningar för undersköterskor på yrkeshögskolenivå ska utvecklas, vara nationellt sammanhållna och erbjudas inom fler områden än idag. Specialistrollerna är många och finns inom psykiatri, sjukvård, äldreomsorg och funktionshinder.